

Pressmeddelande från FRA
Wien den 8 juni 2022

Främjande av sociala rättigheter är nyckeln till EU:s återhämtning från covid-19

Pandemin ledde till ett aldrig tidigare skådat ekonomiskt stöd från EU för att motverka de sociala konsekvenserna av covid-19. Många i EU, särskilt personer i utsatta situationer, hade mindre tillgång till hälso- och sjukvård, barnomsorg, utbildning och internet. Detta har lett till överdödlighet, fattigdom, arbetslöshet och socialt utanförskap. I FRA:s rapport om grundläggande rättigheter för 2022 beskrivs pandemins omfattande inverkan på de sociala rättigheterna. I rapporten föreslås också hur man kan ta itu med den ökande ojämlikheten och hoten mot sammanhållningen i samhället.

”Reaktionerna på covid-19-pandemin och kriget i Ukraina visar hur Europeiska unionen formas när den ställs inför kriser,” säger FRA:s direktör [Michael O’Flaherty](#). ”EU:s insatser och finansiering kan göra stor skillnad, vilket dess handlingar också visar, särskilt när det kopplas till relevanta rättsliga skyldigheter och politiska åtaganden för att skydda de sociala rättigheterna. Endast genom att användningen av medel övervakas effektivt kan vi hjälpa regeringarna att säkerställa en återhämtning från pandemin som är förenlig med rättigheterna. På så sätt hjälper vi också till att anpassa de finansierade åtgärderna för att i tillräcklig grad ta itu med den sociala utsattheten, särskilt hos dem som drabbats hårdast, nämligen barn och ungdomar.”

FRA:s [rapport om de grundläggande rättigheterna för 2022](#) tar upp utvecklingen och bristerna i fråga om skyddet av mänskliga rättigheter inom EU under det senaste året. I [fokuskapitlet](#) granskas pandemins inverkan på de sociala rättigheterna, bland annat vad gäller utbildning, sysselsättning och hälso- och sjukvård. Vi tittar på erfarenheterna hos barn, ungdomar, äldre, personer med funktionsnedsättning och andra i utsatta situationer. Vi tittar också på hur EU-länderna planerar att använda de 724 miljarder euro i EU-medel som öronmärkts för främjande av sociala rättigheter som syftar till återhämtning från pandemin.

I det fortsatta arbetet bör regeringarna involvera nationella människorätts- eller likabehandlingsorgan i övervakningen av att EU-finansierade återhämtningsåtgärder följer de grundläggande rättigheterna. Dessa åtgärder bör särskilt syfta till att

- uppfylla de sociala rättigheterna för dem som drabbats hårdast av pandemin,
- bedöma och vid behov anpassa de EU-finansierade åtgärderna för att säkerställa att de följer och främjar de sociala rättigheterna,
- se till att användningen av EU:s återhämtningsmedel inte är oförenlig med vare sig EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna eller FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Bland andra viktiga frågor som rör grundläggande rättigheter under 2021 kan följande nämnas:

- **Barns rättigheter** – pandemin hade fortsatt negativ inverkan på barns välbefinnande och utbildning. Många blev lidande, särskilt barn med sämre förutsättningar, och deras risk för fattigdom och utanförskap ökade. Den första [EU-strategin för barns rättigheter, liksom den europeiska barngarantin](#), var viktiga milstolpar för att stimulera ansträngningarna för att främja och skydda alla barns rättigheter. EU-länderna bör se till att deras nationella handlingsplaner uppfyller strategins och garantins mål.
- **Migration** – utmaningarna för de grundläggande rättigheterna vid gränsen fortsatte. Migranter utsattes för våld eller avvisades vid EU:s landgränser och över 2 000 migranter miste livet till havs. EU-länderna bör genomföra en effektiv och oberoende gränsövervakning för att motverka kränkningar av rättigheter. Antalet asylsökande barn ökade, inklusive antalet ensamkommande barn, vilket kräver särskild uppmärksamhet från de nationella myndigheterna.

- **Rasism** – pandemin gav ytterligare näring åt diskriminering, hatbrott och framför allt hatpropaganda på nätet mot migranter och etniska minoriteter. Med utgångspunkt i [EU:s handlingsplan mot rasism](#) 2020 har de flesta EU-länder antagit nationella handlingsplaner, eller håller på att ta fram sådana planer, för att ta itu med rasism och etnisk diskriminering. För att intensifiera sina insatser bör EU-länderna bestraffa hatbrott, uppmuntra anmälningar och ge bättre stöd till brottsoffer. Detta innebär även genomförande av handlingsplaner och strategier genom välunderbyggd övervakning.

Rapporten ger en sammanfattning och analys av den viktigaste utvecklingen av de mänskliga rättigheterna i EU under 2021. Den innehåller [förslag på åtgärder](#) avseende följande: EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna och hur den används i medlemsstaterna. Jämlikhet och icke-diskriminering. Rasism och intolerans kopplat till detta. Inkludering och likabehandling av romer. Asyl, gränser och migration. Informationssamhället, personlig integritet och dataskydd. Barns rättigheter. Tillgång till rättslig prövning. Genomförande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

För mer information, kontakta: media@fra.europa.eu/Tfn: +43 1 580 30 653